

Ami, amcsi. ORSZÁGH LÁSZLÓ újból egy cikkel örvendeztetett meg bennünket — ezúttal az Amerikai Egyesült Államok nevééről (MNy. LXX, 285—95). Ebben említi, hogy „A második világháború befejezése után pár évig hallani lehetett nálunk az *ami* szót is népnévként” (295).

Ehhez a következő megjegyzéseket fűzöm. Az ifjúság nyelvében megfigyelésem szerint ma is él az *ami* szó az ORSZÁGH által jelzett értelemben, valóban rendszerint többes számban. Él ez a szó így számos európai, sőt nemcsak európai nyelvben. E sorok írójára 1971 őszén egy japán vidéki városban, ahol fehér ember ritkán fordult elő, s az akkor általában persze amerikai volt, nemegyszer így kiáltottak a — bizonyára haladó szellemű — japán egyetemi hallgatók: „*Ami go home!*”, a címzett nem kis ideológiai megelégedésére. Az azonban már feltehetően csak magyar fejlemény, hogy ugyancsak a tizen- és fiatalabb huszonéveseink körében az *ami*, de kivált az *amcsi* — országnév is lehet: „Ezt a farmert *Amcsiból* kaptam”. (Nyilván nagy kezdőbetűvel kell ilyenkor írni — leírva még nem láttam.) Az ifjúsági kultúrával közvetlenül érintkező idősebb korosztály képviselői, például a pedagógusok passzívan szintén ismerik ezt a szóhasználatot; kellő magyar irodalmi nyelv-történeti ismeretek híján helytelenítik is azt. Feltételezhető ugyanis, hogy az *ami* népnév → *Amcsi* országnév a több évszázados álomból felébredett *Lengyelben*, *Olaszban* stb. alakulatoktól nem függetlenül jött létre; közismert, hogy a laikus nyelvvédők ez utóbbiak ellen is felemelték szavukat. Maguk az ifjak e szóhasználat szociolingvisztikai—stiláris körítéseként ilyeneket mondanak: [ezt csak akkor mondjuk, ha] „egymás között vagyunk”, „viccelünk”, „egy kicsit már ittunk”, „fel akarunk vágni”; ti. az *Amcsi*-ban lehet valami tettetett understatement — innen esetleg a „felvágás”-íz.

PAPP FERENC